

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Westphalia Sancta, Beata Et Pia, Sive Vitæ Eorum Qui sua sanctitate et piis exemplis Westphaliam illustrârunt

Complectens eorum vitas, qui certò aut verisimiliter Natione Westphali
reperiuntur cum titulo Sancti aut Beati

Strunck, Michael

Neuhusii, 1715

S. Vicelinus Episcopus Aldenburgensis, Holsatoru[m], Wagriorum,
aliarúm[ue] gentium finitimarum Apostolus

urn:nbn:de:hbz:466:1-28481

Christum, cui servo, vade & magna fide Deum
 obsecra: erit ut tuo vulnere medelam sentias. A-
 biit illa, & invocato Christi nomine sanitati
 suæ confestim restituta est. Eiusdem Mona-
 sterii famulum contractis nervis & pede clau-
 do in porta decumbentem, ubi post brevem
 precationem manu dextera attigisset, iterum
 reduxit in pedes. Vas aliquod jam vino epo-
 to vacuum sola benedictione sua ita replevit,
 ut sequenti die largam ex eo recreationem
 toti Cœnobio potuerit propinare. Denique
 & lampas suspensa ad S. Tillonis tumulum
 maximè salutaris est infirmis, multiq; ejus
 oleo peruncti sanitatem retulere, quam ab
 herbis medicis frustra præstolati fuerant.

S. VICELINUS
Holfatorum, Wagriorum,
 aliarumq; finitimarum gentium
 Apostolus.

*Refertur cum titulo Sancti à Nicolao Schaten-
 to. 1. Annal. Paderborn. Bollandi in Actis SS.
 ad diem 7 Martii in vita B. Volckeri, ubi n. 2. sic
 habet: Laboranti Christianæ rei curatorem
 egregium suscitavit Deus S. Vicelinum &c.*

Arnoldo

Arnoldo Wione, Gabriele Bucelino, Hugone Menardo, & aliis citatis à Papebrochio in Actis SS. ad diem 17 Maji in vita S. Thitmarie ejus Discipuli n. 9. & 10. Westphalum fuisse præter Crantziū testatur Helmoldus Presbyter, qui in Chronico Slavorum l. 1. c. 42 ita de eo scribit: Vicelinus Mindensi parochiâ oriundus, in villa publica, cui nomen Quernhamele (quæ sita est in ripa Wisera) genitus est parentibus morum magis honestate, quàm carnis & sanguinis nobilitate ornatis. Hæc autem Quernhamelia ad ripam Visurgis posita non potest esse alia, quàm quæ nunc Hamelia dicitur à famoso puerorum egressu celebris. Vnde Schaten. to. 1. Annal. Paderb. ad annum 1154: Sub idem tempus, inquit, 2 idus Decembris transit ad immortalem vitam Vicelinus Aldenburghensis Episcopus, & magnus Slavorum Apostolus, Hameliæ ad Visurgim oriundus, & Paderbornæ apud nos literis & religiosâ disciplinâ primùm excultus &c. Ecclesia Hameliensis fuit olim Collegiata, & est fundata à Bernardo & Christina Comitibus de Osten in regno Angaria, qui ante Widekindi tempora à S. Bonifacio, cum in Frisiam transfret, baptizati sunt circa annum Christi 723, uti ex veteribus illius Ecclesie monumentis describitur Turckius in histor. Ms. ad hunc annum. Reinerus

Ret-

Reineccius in Commentatione de Saxonum originibus pag. 15 scribit Hamelie adhuc videri hanc inscriptionem cippi : Anno Domini DCCC Bernardus Comes, Christina Comitissa regni Angariæ de Osten fundarunt hanc Ecclesiam. Sed fortè hoc anno post Widekindi conversionem stabilita fuerit hæc Ecclesia à Carolo Magno, quæ jam ante utriusque bellum fundata fuerat. Agunt de S. Vicelino Helmoldus Presbyter in Chron. Sclavorum l. 1. Henricus Bangertus in notis ad Helmoldum. Crantzius l. 5. Saxonie c. 29. & in Wandalia sua variis in locis. Slavorum gens, quorum Apostolus fuit S. Vicelinus, tenebat eo tempore, quidquid regionum trans Albim extenditur usque ad mare Balthicum. Wagria est regio inter mare Balthicum, Holsatiam, Stormariam, & Ducatus Mecklenburgensem at Lavvenburgensem; pertinetq; partim ad Regem Danie, partim ad Ducem Holsato-Gottorpiensem, partim ad Episcopum Lübecensem vel Eutinensem.

S Vicelinus honestis parentibus Hamelie ad Visurgim genitus, apud ejusdem Ecclesiæ Canonicos humaniorum literarum studio navavit operam. Post harum tyrocinia utcunque posita versabatur non procul inde apud Dominam Comitissam de Everstein matrem

trem Conradi Comitis, quæ adolescentem
 utroque jam parente orbem miserata in ar-
 cem suam evocaverat, ut in addiscendo ser-
 mone latino juniorum Comitum informator
 esset. Quia verò ad Holsatorum aliorumq;
 populorum Aquilonarium salutem erat à
 Deo designatus, neque tamen sufficienti in
 hunc finem doctrinâ præditus, ejus adipiscen-
 dæ occasionem obtulit casus sequens. Age-
 bat in eodem castello Sacerdos aliquis, qui,
 ut inter potentium asseclas fieri solet, heri-
 lem gratiam invidebat Vicelino. Cùm ergo
 summa illius innocentia nullam obtrectandi
 materiam daret, ejus inscitiam aggressurus,
 percontabatur: *Quid librorum domi in scho-
 lis suis audivisset à Magistro prælegi? Achillei-
 dem statii, reponebat Vicelinus. At ille ite-
 rum: quodnam igitur materia argumentum est
 huic Poëtæ? simulq; ex eadem Achilleide sub-
 jicit, & in plurium assistentium corona sibi
 explanari flagitat versum aliquem, cujus ex-
 plicatio, suprâ quàm vulgus studiosorum so-
 let assequi, plusculum doctrinæ ac eruditio-
 nis exposcebat. Hic ubi bono Vicelino hæ-
 reret aqua, ille acrius cavillari, illudere, ex-
 probrare, quòd ipse rudis ac imperitus alios
 se docere posse confideret. Heus! inquebat,*

Y

ego

egote juvenem de studio recenti profugum putabam doctrinae aliquid in scholis nactum esse. Sed ne video, nimium aberramus in te! certe, si ne ista quidem scias, qui tandem alicujus frugi in scholis te fuisse arbitramur? Pupugit hæc oratio, ut minimè malum, ita neque vilem abjectumq; juvenis animum, tantæq; cavillationis impatiens non modò excussis pudore lacrymis totus immaduit; sed etiam nullâ valeatatione prævia sese clanculum subduxit è castello, ut, quod antè per juvenilem desidiam neglectum erat, majore discendi alacritate in posterum resarciret. Fugientem excepit Paderborna; quo in loco sub Hartmanno viro doctissimo studia literarum tunc plurimum efflorescere, prævolante famâ jam compererat. Ibi non modò inter scholares admittus, sed mensâ etiam ac contubernio ejusdè Magistri fruitus, animum tam impensè adjunctis literis, ut fræno magis indigeret, quàm stimulo. Non illum ludi, non honestiores epule, non impedimenta alia à legendò scribendove poterant avocare; adeò quidem, ut etiam necesse fuerit illum sæpius suo à Doctore commoneri, modum ut studiis prudentior rem poneret; satis adhuc otii & annorum superesse, quibus ea, quæ cuperet, paulatim ac

per intervalla posset acquirere. Ad quæ tamen è diverso Vicelinus : *Scio, quantum mea mihi socordia olim nocuissent tulerit : serò per damna sapere didici : Festinare decet patitur dum tempus & aetas.* Donabat autem illi Dominus cor docile & intellectum bonum , tantòsq; brevi tempore in omni literatura processus fecit, ut Doctorem subinde in docendo sublevaret, & partes ab eo secundas ageret. Nec parùm fortè ad hos profect⁹ adjumenti contulit eximia in S. Nicolaum pietas, cujus cultui post Deum Virginemq; Matrem impensè addictus erat. Unde & illud contigisse memorant, ut, cùm Paderbornæ ad celebranda hujus Sancti natalitia socios suos in Sacellum S. Brigittæ convocasset, officio Divino solenniter expleto auditæ ibidem fuerint Angelorum voces Ecclesiastico more concinentium illud ex antiquo festi Responsorio : *Beatus Nicolaus jam triumpho potitus est.* Ita pietate simul ac eruditione probè expolitus, tandem à Paderæ fontibus Bremam evocatus est, ut, quæ per illud tempus Collegiis Cathedralibus annexæ erant , scholarum Clericalium præfecturam cum onere docendi conjunctã gereret. Hic ubi juventutem solutioris vitæ nactus esset, prima illi cura fuit, eam ad

Christianæ doctrinæ rigorem vigorémq; ar-
ctiùs adstringere ; & si quid minùs rectè ac
perperàm gestum esset , severis legibus ver-
beribùsq; coercere. Quo procedendi ge-
nere tametsi adolescentum aliquos non pa-
rùm offenderet , atque eos maximè, quibus
consuetudo erat desertâ disciplinâ in taber-
nis potitare, vagari per plateas, mundo ac va-
nitati morem gerere ; gratus tamen erat Fri-
derico Archiepiscopo ac primariis è Colle-
gio Cathedrali viris , quòd viderent Gymna-
sium istud Vicelini moderatione doctrinæ ac
pietatis culturâ pulchriùs efflorescere. At
Vicelino mens longè altior Apostolici mu-
neris à Deo injecta erat, quàm ut intrâ priva-
tos scholarum parietes sese contineret. Ado-
lescentem enutrierat suo in Gymnasio [a]
Thetmarum nomine , præstantem ingenio
probatum moribus , cujus mater eâdem no-
cte, quâ tali sobole fœcundanda erat, visa sibi
per quietem fuerat, crucem auream gemmis
ac margaritis fulgidam suo gremio recepisse.
Cum hoc ad proseguenda sacrarum literarum
sublimiora studia parabat in Franciam profe-
cisci, simulq; Deum ardentissimis orabat pre-
cibus,

[a] Est hic B. Thetmarus , cujus vita exstat apud
Papebroch. in Actis Ss. ad diem 17 Maji.

cibus, ut si ita sanctissimæ ejus voluntati placitum foret, suis hisce consiliis auspiciis felix & prosperitatem adderet. Ea cogitanti occurrebat die quadam Adalbertus majoris Ecclesiæ Præpositus; & quare, inquit, amicum me, tuumque consanguineum celsæ ea, quæ mente agitas? scio, in Franciam abire cogitas Deoque hoc consilium apprimè placet. Noctu enim per somnium mihi visus sum consistere ad altare Domini, cumque instantius deprecarer, imago Beatissimæ Virginis, quæ altari innixa stabat, ita ad me prolucata fuit: vade & viro illi, qui post ostium illic jacet, à me dicit, Deum velle, ut eò viam dirigat, quo intendit. Parvi jubentis imperio, & ad ostium illud properans inveni te provolutum in oratione. Perge itaque, o perge bonis avibus; neque jam amplius proposito tuo moram injice. Quid poterat Vicelino desideratius obvenire tali nuncio? Itaque abdicatâ propediem, quâ per annos plurimos præclarè functus erat, scholarum præfecturâ, unâ cum Thetmaro suo maturabat iter, & in Franciam delatus sub Rudolpho & Anselmo præstantissimis avi illius Theologis sacrarum literarum cognitioni se totum tradidit. Triennium tenuit ista institutio; quò transacto, cum ad revivendam patriam suas uterque cogitationes

flecteret. Thetmarus quidem à gravi infirmitate per locii sui merita liberatus, in Ecclesia Bremensi Canonicatum adiit; Vicelinus autem, cui ad altiora propendebat animus, eodem recusato Magdeburgum veniens à S. Norberto tunc Archiepiscopo in Apostolicæ vitæ proposito roboratus, & Sacerdotio initiatus est. Agebat tunc Lübecæ Henricus Slavorum Rex Christianus, qui barbaris ferro bellòq; domitis operarios pro inculta hac vinea strenuos expectabat; Ab hoc facultatem prædicandi Evangelii, simulq; Ecclesiam Lübecensem consecutus, cum aliquot propositi ejusdem sociis eò statim cepit incumbere totis viribus, ut regionem Slavicam ab omni errorum colluvie expurgatam redderet. Difficillimus profecto labor! vel ipsis primorum Apostolorum humeris molestus. Erat hæc regio eo tempore in varios diffusa populos, Hollatos, Abotritos, Rugianos, Polabos, aliòsq; plures, qui omnes Christianis quidem Sacris jam olim imbuti fuerant; sed postmodum ad avitæ superstitionis voraginem turpiter relapsi. Occasionem deficienti dederant [b] Ministri antiquorum Principum, quorum avaritiâ & imperio

[b] Schaten to. 1. Annal. Paderb. pag. 368.

periosius dominandi libidine irritati, tandem
 rebellare cœperant, & cum annua tributo-
 rum pensatione jugum Christi simul excu-
 tere. Exinde furor omnis in Christicolas ver-
 sus; populati Nortalbingiorum agri; Eccle-
 siæ, Cœnobia, ædes sacræ per totam Slaviam
 flammis exustæ; Civitas [c] Aldenburgum,
 in qua ab Ottone Magno Episcopalis sedes
 constituta fuerat, armis expugnata; truci-
 dati, ad modum pecorum cives; Sacerdotes
 non modò expulsi ejectiq; , sed etiam vario
 suppliciorum genere horrendum interfecti.
 Alii adstrictis ad palum intestinis multiplici
 circumductu eviscerati, alii exploso nostræ
 redemptionis signo in crucem acti, alii cute
 capitis decussatim incisa, apertisq; ferro cere-
 bris tam diu per civitates Slavicas revinctis
 post terga manibus raptati, donec multipli-
 citate verberum ac tormentorum animam
 exhalarent. Imo nec ipsi Christo, quoad in-
 humanus furor pertingere potuit, pepercere:
 utpote [d] cujus è cruce pendentis effigies
 sputis fœdata, colaphis cæsa, omni ludibrio-
 rû genere impiissimè tractata, postremò con-
 fossis oculis, truncatis manibus, abscissis pe-

Y 4

dibus

[c] Civitas Wagriæ in Holsavia pertinens ad Du-
 cem Holsato-Gottorpiensem. [d] Schasen ibid. pag. 496.

dibus ad ultimas sordes abjecta fuerat. Quid non poterat sub his auspiciis irrepere vitiorum monstrorumq; ? continuò triumphum de fide cecinit orthodoxæ veritatis expultrix superstitio; intrâq; annos 80 & amplius, qui ab his tumultibus usque ad Vicelinum intercesserant, ita cultum omnem supremo Numini abrogaverat, ut in omni Slavorum gente præter Lucos ac Penates, quibus agri & oppida passim redundabant, vix esset pauciores Deos reperire quàm Provincias. Provehatorum & Wagriorum Deaster stabat in urbe [e] Provenaw columnæ impositus, virili habitu, coronato capite, oblongis arrectisq; auribus, pedes incinctus ocreis, & horum altero premens tintinnabulum, sinistrâ vexillum portans, & dexterâ ferrum rubrum, fortissimè ad modum igniti vomeris, cuius contrectatione reos examinari ejus loci ac temporum consuetudo erat. [f] Gadebuschum urbemq; Rethram obtinebat [g] Radegastus Obotritorum Numen, qui in fano suo prominebat totus aureus, volucrem expansis alis gestans in vertice sinistrâ bipeñem quatiens dexterâ

[e] Provenaw *Henric. Bangertus in notis ad e. s. Helmoldi.* [f] *Urbs in Ducatu Mecklenburgico.* [g] *Bangertus ibidem.*

dexterâ taurinum caput velut in clypeo ad
pectus ferens. Raceburgi [h] stationem ce-
perat Siwa Polaborum Dea, capillis ad usque
poplites post tergum defluentibus, quæ ma-
nu altera pomum aureum & altera uvam pro-
tendebat cum folio ramove viridi. Alia in
urbes alias simulacra Dæmonum immigra-
verant, & erat persuasum incolis, nunquam
[i] gratiorem à se hostiam immolari, quàm si
hominem Christianum exanimi statuæ sacri-
ficium darent. Primatum tamen præ cæte-
ris obtinebat Rugiæ idolum Suantevit, no-
men inter illas idolomania furias; nescio,
quâ dæmonum instigatione traductum à San-
cto Vito Corbejensis Monasterii Patrono, ut-
pote cujus honori ea quondam in insula tem-
plum reliquerant primi hujus gentis Apосто-
li, qui illuc ad inferenda fidei orthodoxæ
dogmata è Corbeja nostra amandati fuerant,
temporibus Ludovici 2di Romanorum Re-
gis. Hic erat velut omnium communis Ju-
piter, huic omnes Slavorum populi suæ de-
votionis tributa annuatim persolvebant, ab
hoc petebantur oracula & responsa maxima,
hujus ara madebat frequentissimo sacrifican-

Y 5

tūm

[h] Urbs in Ducatu Lavvenburgico. [i] Hel-
mold. in Chron. Slavorum c. 52.

tum sanguine; neque exhibat annus, quo non
 Christicolarum aliquis velut victimale vecti-
 gal ad eam caderet. Ita nimirum furialis im-
 pietas etiam quævis sacra in scelus & ignomi-
 niam Creatoris vertit; neque unquam, ut
 ajunt in proverbio, erigitur Deo templum,
 quin dæmon illi continuo sacellum adstruat.
 Verum ut ab his ambagibus denuò ad Vice-
 linum redeam, quanti animi oportuit hunc
 virum esse, qui huic tam barbaro ac immani
 populo se committeret? nonne & vitam de-
 buit & ignes & rotas & gladios & omnia sive
 mortis, sive calamitatum aliarum genera in-
 trepidis pedibus conculcare? Fecit id certe
 S. Vicelinus, animisq; tantis ad illius gentis
 conversionem se totum transtulit, ut nec dies
 sibi nec noctes à sanctis conatibus tranquillas
 esse sineret. Primam Apostolici laboris se-
 dem ponebat [k] Falderæ, quod postea no-
 vum Monasterium **Newmünster** dictum est
 loco tunc inculto admodum & vastis solitu-
 dinibus horrido. At quò magis inibi ad hu-
 mano solatio destitutus erat, eò ardentius Di-
 vino se auxilio commendabat, Deum inter
 uberes lacrymas precatus indies, ut obstina-
 tis animis tamq; pretioso redemptis sanguine
 ostium

[k] *Helmoldus in Chron. Slavorum* 6. 47.

ostium salvificæ fidei tandem aperiret. Nec defuit votis cœlum. Dies enim noctesq; laborando, peragrando regiones aditas, docendo per vicos & oppida eò rem deduxit brevi tempore, ut totam ibi viciniam ad Christi fidem & Sacramenta pulsis erroribus revocaret. Ad hanc tam prosperi successûs famam accessere protinus Sacerdotes è Clero plurimi, Ludolphus, Eppo, Luthmundus, Volckwardus, tandèmq; etiam post eos B. Thetmarus quondam Vicelini discipulus, & in studio apud Francos socius, qui [l] relicto Bremensi Canonatu & Decania in partem Apostolici muneris ultro se inferebat. Horum affluxu cùm Falderense Monasterium recens excitatum vitis ex omni parte nobilissimis abundaret, deductis quaquaversum coloniis alias atque alias cœpit Ecclesias condere: & Lübecæ quidem Ludolphum, Hermannum ac Brunonem res Divinas jussit agere; Volckwardum & Thetmarum Hagensdorpium; Luthmundum [m] Sigebergæ, alios in locis templisq; aliis; magnas quidem inter ærumnas corporis, sed incredibili barbaro-

[l] *Helmoldus c. 58.* [m] *Segeberg parva urbs cum ampla prefectura Wagria in Holsatia, pertinens ad Regem Danie.*

barorum ad Ecclesiam Christi transeuntium fructu & salute. Jámq; annos 30 hos inter labores exegerat multis interim barbarorum injuriis vexatus, multis insidiis appetitus, scœpiùs etiam loco pulsus & ad necem conquisitus; cum ab Hartwico tandem Hamburgensium & Bremensium Archiepiscopo solenni consecratione ad infulam deputatus & Ecclesiæ Aldenburgensi in Holsatia antistes datus est, anno, ut ex Alberto Stadenfi & aliis refert Henricus Bangertus 1149. At quàm nimis carè Vicelino stetit ista dignitas! certè qua ex re debebat Apostolatùs sui splendore sumere, inde nil aliud pene, quàm difficultatum gravissimarũ incrementa messuit. Quia enim Episcopatum loci hujus acceptaverat non convento priùs territorii Domino, cœpit is repentinis irarum fluctibus ita effervescente, ut, quem antea velut Patrem veneratus fuerat, nunc omnium decimarum proventuumq; possessione deturbaret. Non prospererat has animo procellas bon⁹ Præsul, quippe qui non ambitione, sed obediendi studio senile caput honoribus istis supposuerat: idèòq; ne per ultiores moras ira Ducis amplius ingravesceret, continuò properabat ad ejus aulam, suæ, si qua foret, offensæ veniam petitu-

petiturus. Magnis, ut oportebat, honoribus, Virum Sanctum excepit Dux, captatòq; differendi spatio sic eum allocutus est: *Nihil vitio vertendum mihi foret mi Viceline, si ego te nec salutàsssem hodie, nec reciperem, eò quòd citra omne consilium meum novi Episcopatus jura in te susceperis. Ad me pertinebat hujus rei constitutio, præsertim in terra illa, quam Patres mei suo ense ac clypeo ex hostium manibus evulsere. Sed quia sanctitas tua & mihi dudum comperta, & progenitoribus quondam meis comprobata fuit, non omitteram statim omnem acceptæ lisionis memoriam ex animo meo ponere; modò tu vicissim non recuses Episcopatus à te suscepti investituram de manu mea capere. Sin minùs, cadent res tua omnes, nec poteris amplius subtractis vitæ mediis famem solvere, nedum laborare ac fructum facere.* Vicelinus ut in re tanti momenti nihil temerè ac præcipitanter ageret, primùm inducias sibi aliquas ad deliberandum indulgeri petiit: mox etiam honorificè ac reverenter ab Duce dimissus, ex intervallo Bardewicum attigit. Inde ulteriùs progressurum lectulo attinere cœpit inopina paralytis; quæ quoniam diuturnior videri poterat, coactus est beneficio currûs ad [n] novum Monasterium regredi,

[n] Newmünster/ nunc oppidū ac præfectura Holsatia pertinet ad Ducem.

ibidemq; inter fratres suos Divinæ circa se voluntatis dispositionem patienter præstolari. Rediit tamen, quanquam post longum tempus, valetudo paulò melior; ideòq; resumpto mox itinere advolavit Bremam, ut ibidem à suo Archiepiscopo aliisq; ejusdem Ecclesiæ Canonicis ad postulata Ducis consilium posceret. Ex his nemo erat, qui offensi Principis voluntati obsequendum duceret: una omnium responsio ferebatur, *Investituram Prasulum Imperatoria duntaxat Majestati permissam esse, quippe qua muneribus pene infinitis omnium Ecclesiarum favorem sibi obstrinxisset: ad alios Principes ejusmodi jus ac potestatem extendi non posse nec oportere. Quod si propterea Ducis animus in iras furiasq; exardesceret, patienter id ferendum esse. Quidquid inde damnum flueret, minus fore, quàm despectum illum, cui ceteroquin Episcopalis officii sui dignitatem esset objecturus.* Quid ageret in his angustiis homo Sanctus, quem contraria cum Ducis tum Archiepiscopali sui studia malleum inter & incudem collocaverant? Quotiescunque pro Ecclesiæ & rerum Catholicarum bono accedebat Ducem, hoc solùm responsi ab eo referebat, *staturum se modis omnibus pro fidei ac religionis incremento, cum primùm suis postu-*

latis satisfactum fuerit : sin minus, viderit Episcopus, quid proficere, quos animarum manipulos colligere possit se invito. Interim exiguo planè fructu procedebat opus Evangelii ; & erat grave periculum, ne brevi tempore sus deq; eversum caderet, quidquid haftenus tantis conatibus intra triginta annos erectum fuerat. Quamobrem ut huic incumbenti malo obstaculum poneret, tempori serviendum ratus decrevit tandè voluntati Ducis se submittere, neque ampliùs ad eius postulata difficilem se exhibere. Morabatur eo tempore Dux in urbe Luneburgo, tractòq; secum exercitu properabat in Bavariam, ut, quem vitricus suus Ducatum occupaverat, suis imperiis vectigalem faceret. Admittitur Vicelinus ad aurem sui Principis : cùmq; iterum rogaretur petitioni jam sæpius factæ morem gerere, *Ecce me, inquit, Serenissime Dux, Domine clementissime ! ego propter eum, qui semetipsum depressit amore nostri, non refugio etiã clientum tuorum infimo in servum me offerre ; nedum tibi, cui superùm favor ampliorem inter Principes tam generis, quam potentie splendorem contulit.* Tum verò magnis gaudiis exsilire Ducis animus, porrectâq; in signum Episcopalis investituræ virgâ : *Macte, inquit, virtute*

tute

tute tua Viceline ! in posterum habebis in me, qui
 impensissimam tui curam ac tutelam gerat. Quia
 verò celeritas itineris mei jam non permittit in
 rebus tuis adornandis moram ulteriorem ponere,
 inprimis Bozoviensem tibi villam tribuo cum o-
 mnibus, quæ eodem pertinent. Ædifica ibi, pro-
 ut tibi visum fuerit ; atque ubi è bello reversus
 fuero, ampliores à me gratias prestolare. Disces-
 sione facta, ad capiendam agri Bozoviensis
 possessionem Vicelinus advolat ; cùmq; ad-
 huc deesset aliud domicilium, habitabat inte-
 rim patulæ sub tegmine fagi, donec pro sociis
 adjutoribus construxit novam Ecclesiam ac
 domos aliquas, ubi ab injuriis cœli defendi
 possent. Exinde labores pro Christo pluri-
 mos hoc loci pertulit. Continua ejus post
 orationem occupatio erat congregare rudes,
 docere Evangelium, inculcare mysteria fidei,
 Christianis moribus agrestes animos infor-
 mare : sæpe etiam inter exhortandum suorum
 paternè præmonebat, *animum ne desponderent
 inter difficultates ac pericula, nec in victa patienti-
 a fructum sibi tolli sinerent : principia rerum
 omnium duriora esse : futurum brevi, ut res Ca-
 tholica in tota Slavia erectiores essent, & religio
 diu pressa triumphale caput dejectis idolorum sta-
 tuis in altum tolleret.* Eundem in finem per-

sæpe offerebat suas Deo preces & sacrificia ; præsertim illo mane, quo erat ex eo loco supremum discessurus. Priusquam enim sociis ibidem relinquendis valediceret, post litam Deo salutarem hostiam pronus adorabat in terra coram altari, rogabatq; fortissimū Dominum, ut cultum & agnitionem Divinitatis suæ hic & in omnibus Saviæ provinciis latissimè propagari faceret. Exinde reversus ad novum Monasterium iterum ac multo vehementiùs pulsari cœpit acerba illa paralyfi, quâ jam olim Bardewici correptus fuerat ; eaq; per annos duos ac dimidium ita virum hunc Sanctum velut cruci affixum tenuit, ut nec sedere sine doloribus, nec dorso incumbere, nec manum pedemve commovere, imò etiam, quod multò erat gravius, nec linguæ officio ad loquendum uti posset. Et tamen neque tunc induci adhuc potuit, ut à solenni Missarum Sacrificio, aut epulis Divinis abesse, citra extremam necessitatem sustineret; sed alienis semper manibus ad templum deportatus tam incensis ibi gemitibus, & interno clamore cordis Deum obsecrabat; ut, qui vel oculo sic precantem contigissent; in uberes cum eo fletus lacrymâsq; solverentur. Ita fiebat, ut quos verbo & exhortatione publi-

Z

ca com-

ca commovere amplius non poterat, patienti-
do tam diu ad bonum traheret; donec annis
meritisq; plenus ad partem tot laboribus in
cælo palmam tandem vocaretur 12 Decem-
bris anno 1154. Gessit Apostolatam annis
35; Episcopatum verò annis 5 & hebdoma-
dis 9. Sacra ejus ossa initio tumultata sunt in
Ecclesia Neo-Monasteriensi, seu Falderensi;
postea verò anno 1332 per Henricum Schwi-
neborch Præpositum ejus loci 15tū unà cum
eodem Monasterio translata Bordesholmā;
ubi antè summum altare in medio sanctuarii
dicuntur collocata cum hac inscriptione:

Ossa pii Patris hic condita, sunt Vicelini.

Quàm sublimem verò gloriam beata ejus
anima post excessum è mortali corpore in
cælo consecuta sit, non uno statim miraculo
in apertum venit. Agebat in Parochia Fal-
derensi Matriona quædam nomine Adelbur-
gis, cassa oculis, & S. Vicelino jam ab annis
pluribus ob singularem vitæ integritatem ap-
primè chara: unde etiam frequenti visita-
tione eam consolatus iteratò commonuerat
crucem ut suam pro Deo patienter ferret,
meliores sibi oculos in cælo repositos esse.
Huic cum pro ejus consolatione velut in so-
mno videndum se exhiberet noctis tempore,
deq;

deq; ejus statu sollicitè percontatus esset :
Domine, inquebat illa, *quæ mihi salus & gau-*
dium esse poterit, quæ in tenebris sedeo, & lumen
cæli non video ? ubi quæso consolationes tuæ an-
tiquæ ? ubi oculi illi ? quos in cælo mihi repositos
esse tam fidenter asserebas ? Ecce enim protrahi-
tur miseria mea, & nondum finis cæcitatæ meæ !
 ad quæ B. Vicelinus : *Noli diffidentiã capere de*
gratia omnipotentis Dei ; impressoq; in oculos
crucis salutiferæ signo tam repenti lucis usu-
ram reddidit, ut statim manè altero sine duce
ad templum advolaret pro agendis Deo gra-
tiis ; cunctosq; , qui id videbant, miraculi no-
vitæ attonitos in stuporem traheret. Factũ
id anno post ejus obitum vix evoluto : pro-
pinquius est, quod de Eppone referunt viro
optimo, & Apostoli nostri amoribus per o-
mnem vitam devinctissimo. Lugebat hic ejus
mortem nescio quibus lacrymis ; & quia re-
centia vulnera intimiùs dolent, acerbissimũ
erat, tam sancti Præsulis consuetudinem a-
misisse. Medelam ergo ut huic vulneri Vice-
linus daret, Virgini cuidam castæ ac devotæ
per quietem visus ; Dic, inquebat, fratri no-
stro Epponi, ut fletibus suis finem ponat, quia bene
mihi est, nec parum me afficiunt dolores ejus : si-
mũlq; vestem candidam, quæ erat exornatus,
 Z 2 lacry-

lacrymis perplutam exhibens ecce, inquebat,
lacrymas ejus in vestibus meis porto. Alteri cui-
 dam viro devotissimo, cujus nomen, quòd adhuc
 secum viveret, consultò Helmoldus præ-
 terit, trigesimo pene post mortem die appa-
 rens prædixit: si ita laborare pro Deo perge-
 ret, locum ei cum S. Bernardo Clarevallensi
 tum adhuc in vivis superstite in cælo præpa-
 ratum esse. Cùmq; ille velut sciscitaturus re-
 poneret magno gemitu: *Vtinam & tu Domi-
 ne jam esses in æterna requie! sum,* inquit, *Dei
 gratiâ. Et vos quidem credidistis me esse mortu-
 um; ego autem post fata vivo, & semper vixi.*
 Quidni in cælis viveret, qui tam multis de-
 derat, ut possent æternùm vivere?

S. VOLQUINUS

aliis

VULCHINUS

è Pastore Westphalo Mo-

nachus Cisterciensis ac postea Abbas

Sichemensis in Thuringia.

*Refertur cum titulo aut Sancti aut Beati à
 Chrysof. Henric. in Menolog. Cisterc. ad diem 18
 Septembris. Philippo Seguin. l. 3. Ss. Ordinis Ci-
 sterc. c. 53. tit. de S. Vulchino Abbate in Si-
 chem.*